

Motion till riksdagen 2020/21:4011

av **Karin Rågsjö m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2020/21:175 Stärkt kompetens i vård och omsorg – reglering av undersköterskeyrket

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att yrket undersköterska bör regleras av en skyddad yrkestitel och med förbehåll av vissa arbetsuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en statlig myndighet bör ges i uppdrag att validera yrket undersköterska och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

För Vänsterpartiet är det en självklarhet att vi ska känna en trygghet i tillvaron och få den omsorg vi behöver när vi blir äldre. Vänsterpartiet vill ha en jämlik och jämställd äldreomsorg med hög kvalitet, och personal med rätt kompetens är en förutsättning för att en äldreomsorg av hög kvalitet ska kunna bedrivas. Det kommer att råda brist på utbildade undersköterskor i framtiden, och för att kompetensförsörjningen ska vara tryggad på lång sikt behöver yrket bli mer attraktivt.

Vänsterpartiet vill att personal inom sjukvård och äldreomsorg ska vara utbildad och ha rätt kompetens för sitt uppdrag. En reglering enligt vad som anförs i denna motion garanterar att vård och omsorg blir mer likvärdig och att de regionala och kommunala variationerna minskar.

Reglering av yrket undersköterska

I propositionen (2020/21:175) föreslås att yrket undersköterska ska regleras med en skyddad yrkestitel. Det anges vidare att överväganden även gjorts i utredningen Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) om att föreslå legitimation och att förbehålla vissa arbetsuppgifter för undersköterskor men att en skyddad yrkestitel framstår som den mest ändamålsenliga regleringen för yrkesgruppen. Vänsterpartiet instämmer med Kommunal som i sitt remissvar anger att yrket undersköterska bör regleras genom skyddad titel och förbehåll av arbetsuppgifter. Vidare instämmer vi i det Kommunal lyfter om att ett sätt att öka patientsäkerheten och påverka kvaliteten i hälso- och sjukvården och omsorgen på ett positivt sätt vore att kräva lägst undersköterskeutbildning för utförande av arbetsuppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen. Detta skulle i sin tur möjliggöra en kvalitetssäkring av vård och omsorg.

Antalet undersköterskor i kommunal verksamhet har minskat medan antalet vårdbiträden har ökat. Risken är att behovet fylls upp med utbildad personal och att det påverkar omsorgskvalitet och kompetensförsörjning negativt. En reglering av undersköterskans arbetsuppgifter skulle troligen skapa incitament för arbetsgivare att anställa fler undersköterskor samt för den enskilde att utbilda sig. Med hänsyn till förväntad ökad förekomst av omfattande och sammansatta vårdbehov bland äldre personer som får kommunal vård och omsorg, i kombination med ökade kvalitetskrav, är det angeläget att undersköterskors kompetens regleras och säkerställs.

Att reglera yrket undersköterska genom skyddad titel och förbehåll av arbetsuppgifter måste ses som att långsiktigt höja kvaliteten och nuvarande rekryteringssvårigheter kan inte utgöra hinder för den önskade utvecklingen. Att bygga upp en väl fungerande vård och omsorg måste ta avstamp i en vilja att satsa på att få in adekvat kompetens. Det behövs tydliga legala förutsättningar där undersköterskor ges självständighet och ansvar för att utföra vissa hälso- och sjukvårdsuppgifter. Yrket undersköterska bör regleras av en skyddad yrkestitel och med förbehåll av vissa arbetsuppgifter. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Validering

I utredningen Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) lämnas förslag om att ge en statlig myndighet i uppdrag att validera kompetens samt ge ett särskilt bemyndigande till Statens skolverk att i föreskrift fastställa innehållet i det nationella yrkespaketet för undersköterska. I propositionen (2020/21:175) anges att det saknas skäl att ge en statlig myndighet i uppdrag att validera kompetens under en avgränsad period och att ge ett sådant uppdrag till Skolverket. Flera remissinstanser tillstyrkte dock utredningens förslag och Vänsterpartiet anser i likhet med Kommunal att det ska finnas en nationell standard för validering av yrket undersköterska och att en statlig myndighet ska ges i uppdrag att validera kompetens.

Det behövs ett långsiktigt, nationellt och rättssäkert system för valideringen i syfte att undvika olika bedömningar. Det ska vara enkelt och rättssäkert för enskilda att ansöka om bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska. En statlig myndighet bör ges i uppdrag att validera yrket undersköterska. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Karin Rågsjö (V)

Ida Gabrielsson (V)

Maj Karlsson (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Momodou Malcolm Jallow (V)

Daniel Riazat (V)